

РИШАРД САВА ДАЛЕЧЕН ПОЛЕТ

Превод от полски: Александър Хрусанов, 1987

chitanka.info

Беше прекрасен пролетен ден, пълен със слънце. Както обикновено, Централното управление за космически изследвания се изпълваше от много хора. Йенсен и Холитс работеха при професор Килси. След като професорът създаде метод за търсене на контакти с други цивилизации, желаещите да работят над тази тема се умножиха. Но професорът беше свикнал със старите си сътрудници и не възнамеряваше да попълва персонала с нови.

Този ден, веднага след като дойдоха на работа, двамата асистенти се явиха при професора.

— Господин професор, ние с Холитс се натъкнахме на една идея. Искаме да предложим... — поде несмело Йенсен.

— Говори, Боб, моля те! — професорът винаги се отнасяше бащински към него.

— Съгласни сме, господин професор, че вашият метод е оптимален. Но тъй като сме в края на Галактиката, възможностите ни за установяване на контакт са малко. А ми се струва, че сигналите, които изпращаме, се изкривяват доста.

— Да, приятелю, но нищо не можем да направим — усмихна се професорът.

— Ето на! — оживи се Йенсен. — Двамата с Холитс стигнахме до извода, че сега може да се изпробва и нещо друго.

Върху добродушното лице на Килси се отрази известна заинтересованост.

— Въз основа на троичната логика, предложена от Вейман за стохистически променящи се сигнали, бихме искали да пращаме сигнали, които се променят на всеки две минути. Разработихме система със специален спектър. Тя притежава повишена защита от смущения по отношение на космическите флуктуации. Наемаме се да съставим програма за предавателната станция в срок от три дни. Необходимо е само вие да разрешите експеримента.

Килси се замисли.

— Всъщност — произнесе бавно той — в дадения случай нямам никакви възражения. Гответе програмата. Само че бих искал досегашните ни сигнали да продължат да се предават всеки ден в продължение на няколко часа.

Йенсен и Холитс се вдигнаха от креслата.

— Добре, професоре, след три дни започваме да предаваме новите сигнали.

Червеникавият изгрев вече притъмняваше блясъка на милиардите звезди, ясното нощно небе започна да посивява. Иззад хоризонта се показва рубиновият край на Слънцето.

„Тук, в центъра на Галактиката, нощта не е така прекрасна, както в краищата й“, помисли Алф, като наблюдаваше изгрева на родната си планета. Той още веднъж плъзна поглед по младото женско лице върху обелиска от сив мрамор. Статуята на Брит се издигаше на мемориалния площад сред паметници на галактически пилоти.

Вече много пъти изгревът го заварваше пред статуята и макар от мига на катастрофата да бе изминала цяла година, Алф все още не успяваше да се върне към обикновения живот. Той оправи букета от живи златисти цветя в подножието на статуята и с тежки стъпки се отправи към изхода.

Холитс поздрави Йенсен и седна пред пулта.

— И така, да започваме, Боб? Да пуснем нова музика за нашите колеги.

Дойде Килси. Йенсен му обясни накратко:

— В областта на стохистически променящите се сигнали ние подаваме ехо към радиозвездите в центъра и средата на друга най-близка до нашата Слънчева система спирала на Галактиката. Съотнасяме ги с помощта на логиката на Вейман с нашата Земя. Готови сме да започнем експеримента.

Килси прегледа програмата върху екрана на компютъра и я върна на Йенсен.

— Е, какво, момчета, харесва ми вашата нова ода на Луната. Пускайте я, може и да се получи нещо.

Холитс вложи програмата в приемното устройство и включи предавателя.

Алф седна в тералета. Светна лампичката на цереброфона^[1]. Той включи информационния усилвател и се съсредоточи на прием. Макар съотечествениците му да можеха лесно да се свързват с помощта на мисли, най-важните новини се предаваха чрез информационни усилватели. Той бързо приемаше мислите, предавани от ръководителя на адмиралтейството:

„Кратко съобщение за пилотите за далечни полети. Нашата информация за цивилизации в другата спирала се е отклонила от проектната траектория и започва да се отдалечава от края на Галактиката. Набелязано е след пет дни да се извърши далечен полет за прехващане. Висшият съвет на адмиралтейството ви моли да дадете предложения.“

Алф вече отдавна чакаше някаква сериозна задача. Без да се замисля за миг, той натисна сигнала за предложения: „Предлагам кандидатурата си без допълнителни условия.“

Ръководителят на адмиралтейството беше приятел на Алф от времето, когато заедно учеха в школата за пилотаж. След една завършила трагично експедиция, по време на която той по случайност остана жив, му се наложи да върне пилотската диплома поради влошеното си здраве. Той отговори на Алф:

— Ела при мен утре сутрин. Доброволците ще получат пълна информация за полета и сред тях ще бъде избран кандидатът.

Алф с нетърпение очакваше следващия ден.

Четири дни след излъчването на първите сигнали по метода Йенсен-Холитс в обсерваторията „Вин-Джек“ дойде съобщение от главната обсерватория в Нортън. Килси го прочете и заяви:

— В Нортън са уловили радиоизлъчващ обект. Той е страшно далеч от нас и съвсем малък. Не е дори радиозвезда, защото и мониторите на неутрино не могат да установят параметрите на движение. Забелязали само, че той случайно се намира на линията на нашия предавател. Ако това е отговор на нашите сигнали, вие, момчета, ще станете кръстници на този малчуган.

— Не е възможно, професоре. Не ни се надсмивайте. След четири дни предавания? След като половин година нямаше резултат?

— Йенсен беше уверен, че професорът се шегува.

— Наистина, малко вероятно е — съгласи се Келси.

В информационната зала на адмиралтейството се бяха събрали няколко пилоти, членове на Висшия съвет, и ръководителят на адмиралтейството. Ръководителят поздрави присъстващите.

— Всички знаем — поде той, — че откакто успяхме да преодолеем светлинната бариера в информационното пространство, можем да установяваме връзка с цивилизации, разположени далеч от центъра на Галактиката. Движението в информационното пространство се осъществява със скорости, които много пъти превишават скоростта на светлината в обикновеното триизмерно пространство. Вече отдавна сме в контакт с центрове на други цивилизации и галактичното обединение наброява 6000 члена, без да се броят нисшите култури, които ще поканим вероятно след няколко хиляди години. Както навярно знаете, в последно време обменяме кореспонденция с помощта на подобрени автоматични информатори кораби, които след сближение с получателя се възбуждат автоматично и цялата включена в тях информация се приема от получателя във вид на информационно поле. Тук съм длъжен да припомня — и след минута ще разберете защо — с какво започнаха нашите контакти и как беше приет параграф втори от галактичния кодекс. Ето че един от нашите пилоти самостоятелно установи контакт с цивилизация А-3. Този клас техническа цивилизация се намира на етапа на войните и завоеванията. За установяване на взаимно разбирателство с тази цивилизация ние се опитахме да използваме палубния предавател на кораба — очевидно пилотът беше загинал. Бяхме длъжни да приложим информационна блокада и да изтрием от паметта им всякакъв спомен за нас. Повторен контакт с тази цивилизация установихме по-късно и сме много доволни от това. Заедно с тях проведохме сериозни научни изследвания. Но по това време бе въведен параграф две, който забранява всякакъв контакт с техническа цивилизация от клас А-3 и по-нисък.

Преди една седмица към средата на друга галактична спирала беше отправен автоматичен информационен кораб. Изпратихме на тамошните жители предварителни сведения за нашата култура и цивилизация с инструкции за начините на отговор. Междувременно по неизвестни причини корабът внезапно промени посоката на полета си и се отправи към края на Галактиката. Мрежата от радиопрехващащи спътници с помощта на пенетратори^[2] откри, че информаторът е

получил някакви радиосигнали с нашия междуслънчев код с адрес на получателя и се е отправил към този адрес. Въз основа на анализ на спектъра и характера на информационните полета пенетраторите определиха, че тази цивилизация се намира недалеч от края на Галактиката, че е млада, от клас А-3, и че изпратените от нея радиосигнали са променили курса на кораба. При подхода към тях информаторът ще им предаде целия запас от информация, като го превърне в изключително силно поле, което веднага ще им съобщи всички данни за нас.

Ние нямаме право да допуснем това. Информаторът съдържа прекалено важни сведения. Те не са предназначени за цивилизация клас А-3. Информаторът не трябва да им предава своя товар.

Искаме да избегнем информационната блокада, защото такава блокада е акт на намеса. Нашата задача се състои в това да извлечем информатора настрана от А-3 и да го пренасочим към първоначалния адрес. В случай че информаторът е започнал да действа по-рано, преследващият кораб ще разполага с ентропийни бомби за унищожаване съдържанието на информатора.

Длъжен съм да подчертая, че мисията е много опасна. Разстоянието е огромно. Ще бъдем в състояние да приемаме информация, но команди за външно управление няма да можем да предаваме.

А сега нека да се изкажат пилотите. Женени и глави на семейства молим да се откажат от полета.

Ръководителят свърши и седна до Алф. Дискусията продължи около час, но не успяха да открият по-добър вариант. Алф за втори път предложи кандидатурата си. Още трима млади пилоти, завършили неотдавна академията, също изявиха желание да поемат полета. Останалите пилоти бяха семейни. Ръководителят и членовете на Висшия съвет се отделиха за няколко минути. Когато се върнаха, ръководителят обяви:

— Приема се кандидатурата на Алф. Ако има протести, ще ги разгледаме веднага.

Алф се изправи.

— Приятели, повярвайте ми, просто трябва да получа тази задача. Много ви моля, не правете протести.

Младите пилоти оглеждаха Алф, когото познаваха още от академията като преподавател по пилотаж, а също и от учебниците. В началото на главата за информационното пространство стоеше негова снимка — първият човек, върнал се оттам. Именно тогава беше решен проблемът за връщането и полетите в информационното пространство станаха нещо обикновено.

Алф седна и зачака. Всички знаеха за катастрофата с Брит и разбираха, че на Алф му е необходима някаква трудна и опасна работа, за да си възвърне душевното равновесие. Нямахше протести.

На следващия ден след съобщението за обекта X Килси лично се обади в Нортънската обсерватория.

— Да чуем, момчета, какво ново има при тях? Все пак тяхната апаратура е по-добра от нашата. — Той дълго държа слушалката на ухото си и няколко пъти попита: — Колко казвате? Колко? Стотина пъти? — Накрая остави слушалката и помълча. Тишината наруши Холитс.

— Какво се е случило, господин професор?

— Длъжни сме да проверим — отвърна бавно Килси. — Хората от Нортън твърдят, че X се приближава със скорост сто пъти по-висока от скоростта на светлината. А това е невъзможно. И излъчва все същите сигнали. Импулси с постоянна честота. Нима това е...

— Звездолет! — довърши вместо него Йенсен.

— Да, звездолет — повтори Килси. Той подаде на Йенсен сутрешната телефонограма с координатите. Холитс включи анализатора.

— Ето на екрана радиолокационния прицел.

— А сега измерете скоростта — нареди Килси.

Холитс включи гравитационния далекомер и започна да измерва. Светлинното петно изскочи от скалата.

— Да — рече професорът, — щом като светлинното петно се отклонява от скалата на уреда, значи скоростта на X е от порядъка на 100 с.

Йенсен не можеше да се опомни от изумлението си.

— Как е възможно това? По какъв начин получаваме нормални радиосигнали?

— Не зная, момчета, не зная как — отвърна Килси. — И не зная по какъв начин ни изпращат сигнали. Но грешка няма. В Нортън също отначало мислили, че се е повредил блокът за измерване на скоростта. Само ви моля да не разгласявате тези данни, защото ще ни се присмеят. Нашите колеги от Нортън засега също ще си мълчат. Ще почакаме, докато X се приближи.

Алф влезе в кабината на кораба за далечно действие. Затвори люка и доложи, че има готовност за старт. Получи нареждане: „Включвай стартовия двигател“, и после вече неофициалното: „До скоро виждане, Алф.“ Лицето на ръководителя изчезна от екрана и се показва схема на стартовата писта. След включване на стартовия двигател стартовите станции автоматично управляват ускорението до границите на Слънчевата система, като придават на кораба огромна скорост, позволяваща му да премине в информационното пространство.

Алф завъртя ръчката „старт“ и потъна в креслото. След няколко минути ще започнат да действат антигравитационните ускорители. След час корабът ще преодолее преградата и ще изскочи от информационното пространство приблизително в мястото, където се намира информаторът.

„Брит“, помисли си Алф, но корабът вече започна да набира скорост и се включи приспиващият автомат. Екранът със синия, движещ се по схемата на стартовата писта, сигнал се разплу пред очите му.

Все пак някой от Нортън се беше разприказвал, защото на следващата сутрин вестниците отпечатаха кратко съобщение за невероятното астрономично откритие. То беше поднесено сякаш нашите уважаеми астрономи нямаха повод за опасения.

Когато към пладне Холитс измери скоростта на X, оказа се, че тя е намаляла значително.

— Някаква глупост. Вероятно ще се изложим заради неизвестни грешки в наблюденията — обърна се той към професора, който сега непрекъснато се намираще в лабораторията.

— А на мен ми се струва, че няма — беше на друго мнение Килси. — Не губя надежда, че накрая, тридесет години след като Земята започна да изпраща сигнали, ще ни дойдат гости.

— А ще съумеем ли да ги приемем? — попита Йенсен.

— Ами щом са приели сигналите ни, вероятно ще ни разберат.

— За друго мисля, професоре. Къде ще се приземят?

— Аха, да... Не помислих за това.

Професорът погледна екрана и прекъсна спора.

— Гледайте, X явно спира. Но дори и ако се движи в такъв режим, след два дни ще се окаже в Слънчевата система.

Автоматът събуди Алф в зададеното време. Върху екрана се виждаше информаторът, който с малка скорост се приближаваше към система с централно светило и девет планети. Алф намали скоростта си до скоростта на светлината и се отправи към информатора. Срещата трябваше да стане недалеч от средата на системата. Алф насочи палубния информатор към третата планета. Без никакво съмнение точно там беше цивилизацията от клас А-3. „Уви, контактите са забранени“, помисли той. Внезапно се включи защитата на кораба, светнаха сигнали за силно информационно поле. След няколко секунди сигналът за тревога се изключи. Централният анализатор доложи, че информаторът е получил утечка и може всеки миг да започне да се разтоварва.

Алф анализира положението. Не трябваше да губи нито секунда. Да се приближи до информатора и да го извлече от системата е невъзможно. Поради утечката информационното поле е твърде силно и може да наруши централното управление на неговия кораб. На Алф му оставаше само една възможност. Той включи двигателя за подготовка към изстрелване на ентропийните бомби и започна да се прицелва.

Холитс, блед, недоспал след нощното дежурство, доложи на Килси:

— През нощта телефонът буквално се скъса да звъни, господин професор. В Центъра за космически изследвания подготвят ракета-сонда с пилот за в случай, че X навлезе в околосемна орбита. Едва вчера те накрая повярваха, че това е космически кораб, но засега забраниха да се съобщава каквото и да било на вестникарите.

— Добре, Холитс, ще почакаме, докато това се изясни. Нека Йенсен се заеме с наблюдението, а ти върви да спиш.

— Не, господин професор, ще остана тук — отказа Холитс.

Йенсен се втурна в помещението с „Морнингс телеграф“ в ръка.

— Погледнете само какво става! — викна той и им тикна вестника.

На първа страница с едър шрифт беше набрано „Паника по брега на Атлантика!“

От крайбрежието кореспондентите съобщаваха, че в продължение на няколко часа в полицията и при лекарите отивали хора, които твърдели, че с тях става нещо странно. След спешно разследване, проведено от властите, се оказало, че в същото време много други узнали за съществуването на някаква цивилизация, която била на много висока степен на развитие. В главите им се запазили данни за някакви машини, устройства, те знаели изумителни математични формули. За съжаление тези сведения са толкова хаотични, така лошо са предадени, че и досега никой нищо не може да изясни. Някои от лекарите допускат, че вчерашната телевизионна програма, изградена въз основа на трудовете на професор Килси за опитите да се установи контакт с космически събрата, е произвела твърде силно емоционално въздействие върху много зрители. Но се носят слухове, че и хора, които не са гледали програмата, също изпитват подобни халюцинации. Малка група писатели фантасти упорито твърдят, че халюцинациите нямат нищо общо с телевизионното предаване и че странният обект, забелязан от професор Килси, е космически кораб, който се е опитвал да влезе в контакт с нас.

Когато Килси прочете статията, Йенсен попита:

— А какво е вашето мнение, професоре?

— Мисля, че опитът да се обяснят с нас не трябва да изглежда така. Засега нищо не разбирам.

Йенсен погледна анализатора и възкликна:

— X се раздели на две! Единият обект изглежда маневрира. Ей, те навлизат в околоземна орбита.

— Провери още веднъж, Йенсен, и не прекъсвай наблюдението — подхвърли му Килси. — Вероятно това са космически кораби. Аха! — добави той. — Съвсем забравих. Холитс, веднага изключи предаването на нашите сигнали към главната антена.

Холитс се втурна към устройството, което управляваше антената, за да я изключи от предавателя.

Десет минути по-късно в лабораторията влязоха двама представители на Центъра за космически изследвания. Единият от тях помоли Килси да им отдели няколко минути за разговор. Килси ги покани и двамата в кабинета си. Те влязоха там и в лабораторията останаха само Йенсен и Холитс.

Алф беше завършил почти пълно развързване, когато отново се включи сигналът за тревога. Анализаторът доложи, че поради постоянните сигнали от планетата информаторът започва да се разтоварва. След секунда съобщи, че сигналите са спрели. Но беше вече късно. Напрежението на информационното поле, създадено от информатора, започна да нараства. Сега, докато планетата се завърти няколко пъти около оста си, информаторът ще ѝ предава автоматично цялата си информация. Не биваше да се губи нито секунда.

Когато натисна копчето за изстрелване на ентропийни бомби, Алф не усети тласъка, придружаващ изстрелването на снаряд. Включи се аварийният зумер на пусковата установка. Като през слой памук Алф дочу безстрастния глас на анализатора: „Автоматичният прицел е нарушен от излезлия от управление информатор.“

Застави се да се успокои. Оставаше му или да се откаже от намерението да унищожи информатора, или да приложи ръчно прицелване. За последното в училището за пилоти се говореше твърде оскъдно.

Алф винаги изпълняваше заданията докрай. Знаеше точно какво ще направи и знаеше, че решението му е безвъзвратно. Той изключи автоматичния прицел и премина на ръчно управление. Започна да насочва носа на кораба към информатора. Мислеше много бързо и точно. Сега беше абсолютно спокоен и съвсем не изпитваше вълнение, каквото винаги придружава унищожаването на непослушни автомати. Нареди на палубното управление да приготви доклад за изпълнение на заданието и да регистрира последните му мисли, за да ги предаде на родната планета пет минути преди стълкновението с информатора. Но той не знаеше колко ентропийни бомби са натоварили в базата. Предвидили ли са какви неочаквани неща могат да се случат? Или

наличният запас ще стигне само да се унищожи информационният товар?

До сближаването оставаха само няколко секунди. Щракна клапанът на предавателния шлюз, светна и загасна червена лампичка с надпис: „Съобщение до базата“.

Работата е свършена. Базата ще получи пълна информация. Дозорните станции ще открият стремителното затихване на информацията, включена в информатора, ще бъде нарушена структурата на полето. Мислите, регистрирани след изпращане на посланието, ще стигнат в твърде неточен вид, но ще допълнят картината. „Е, все пак ще узнаят по какъв начин е било изпълнено заданието“, помисли си Алф.

Три секунди преди стълкновението с информатора анализаторът събщи, че от третата планета стартира ракета с химическо гориво. Алф помисли: „Жалко, че съществува параграф втори. Бих искал да видя неволните виновници за моя полет. Вероятно те скоро ще влязат в група А-2. Сигурно следващият пилот ще полети към този край на Галактиката, за да се запознае с тях...“

Той усети удар — корабът се сблъска с информатора. Край. В паметта му изплува скъпото лице. Спомни си Брит преди последния полет и натисна лоста с надпис „Изстрелване на ентропийна бомба“. Избухването не беше силно. По-голямата част от енергията се отдели във вид на корпускуларно излъчване.

Миг по-късно дозорните станции отбелязаха нарушение на структурата на информационното поле, предизвикано от унищожаването на информатора.

Когато Килси с гостите влязоха в лабораторията, Йенсен бледен и развълнуван му събщи:

— Те се сблъскаха преди двадесет минути и от този миг вече съвсем нищо не разбираме. Х започна да прилича на малък, слабо отразяващ светлината радиоактивен метеор. Никакво движение, никакво изменение на орбитата, никакви радиосигнали.

Килси и гостите го изслушаха мълчаливо. После един от гостите каза:

— Преди минута получихме радиограма от пилота на ракетата-сонда. След като излязъл на орбита, той заснел обекта и сега могат да се направят първите изводи. Спектралният анализ на снимките показва, че това наистина е обикновен метеорит с голямо съдържание на желязо, каквито се срещат много в околоземното пространство. Преди всичко трябва да се съобразяваме с фактите.

Килси кимна с глава.

— Мисля — продължи гостът, — че няма да се изненадате от известието, че на метеорита са открити най-прости органични съединения. Все още не знаем какъв е произходът им, но в крайна сметка това се е случвало вече няколко пъти.

Когато представителите на Центъра за космически изследвания напуснаха лабораторията, Холитс и Йенсен се обърнаха към Килси.

— Господин професор, какво мислите за всичко това?

— Що за тяло беше, та да се движи със свръхсветлинна скорост?

— А как да се обясни съединяването на двата обекта?

— Мисля — замислено отвърна Килси, — че най-разумно е да се съобразяваме с фактите. Макар и аз да не разбирам много неща — добави той. — Ако днес дойдете у дома на чашка кафе, ще ви кажа какво всъщност мисля. Но то ще е вече само личното ми мнение. Все пак ми се струва, че още сега сме длъжни да отдадем почит на някого, с когото не успяхме да се срещнем и който пожертва живота си за нас...

Съобщението на адмиралтейството беше кратко: „Въпреки отделни неизправности, които ще бъдат предмет на изследване, целта на последния полет за далечно действие беше постигната. Пилотът Алф загина при изпълнение на заданието в името на спасение на разумни същества, които се намират на по-нисш етап на развитие. Съветът постанови името му да се впише в голямата книга на полетите. Както обикновено на мемориалния площад ще бъде издигнат паметник на пилота.“

Няколко дни по-късно на мемориалния площад се издигна още един висок обелиск с комета, летяща нагоре. Алф с усмивка гледаше увековечената в камък Брит с космически скафандър. Те отново бяха заедно, този път завинаги.

[1] Апарат за предаване на мисли. — Б.ред. ↑

[2] Устройства за обработка на информация с голяма чувствителност. — Б.ред. ↑

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр.25-26/1987 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.